Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
YVES BOT
23 päivänä helmikuuta 2016 [1]

Asia C-614/14

**Rikosoikeudenkäynti,
jossa vastaajana on
Atanas Ognyanov**

(Ennakkoratkaisupyyntö – Sofiyski gradski sad (Sofian kaupungin alioikeus, Bulgaria))

Ennakkoratkaisupyyntö — SEUT 267 artikla — Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artikla — Ennakkoratkaisupyynnön sisältö ja ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta koskevat velvollisuudet — Selostus tosiseikoista ja oikeudellisista seikoista — Kansallinen säännös, jossa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin velvoitetaan luopumaan asian käsittelystä, koska se on selostanut asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat ennakkoratkaisupyynnön esittämiseksi unionin tuomioistuimelle — Perusoikeuskirjan 47 ja 48 artikla

I **Johdanto**

1. Voivatko SEUT 267 artiklassa ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklassa ennakkoratkaisupyynnön sisällöstä annetut yksityiskohtaiset säännöt vaarantaa Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 ja 48 artiklassa taattujen oikeuksien suojan?

2. Onko ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen luovuttava pääasian käsittelystä, koska se on kyseisessä asiassa esittämässään ennakkoratkaisupyynnössä selostanut siihen liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat?

3. Bulgarian oikeudessa tilanne näyttää olevan tällainen sovellettaessa Bulgarian rikosprosessilain (Nakazatelno protsesualen kodeks, jäljempänä NPK) 29 §:ää.

4. Sofiyska gradska prokuratura (Sofian kaupungin syyttäjä) on nimittäin vaatinut kyseisen pykälän nojalla Sofiyski gradski sadia (Sofian kaupungin alioikeus) luopumaan asian käsittelystä, koska se on unionin tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa C-554/14, Ognyanov, [2] esittämässään ennakkoratkaisupyynnössä ilmaissut ”alustavan kantansa” määrittämällä kyseisen asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat ennen kuin asia on siirretty päätösharkintaan ja siten laiminlyönyt puolueettomuusvelvoitteensa sekä loukannut Ognyanovin oikeutta syyttömyysolettamaan.

5. Tarkasteltavassa asiassa unionin tuomioistuimelta tiedustellaankin, onko unionin oikeus esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle säännökselle.

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — Kyseisessä asiassa ja nyt käsiteltävässä asiassa esitetyt ennakkoratkaisupyynnöt koskevat kumpikin samaa Sofiyski gradski sadissa nostettua kannetta, ja esitän niissä erilliset ratkaisuehdotukset.

6. Ennakkoratkaisumenettely voi tosin kieltämättä aiheuttaa toisinaan hyvinkin hankalia ongelmia minkä tahansa toimivaltatyypin tai oikeusasteen kansallisille tuomioistuimille etenkin, kun otetaan huomioon tuomioistuimen velvollisuuksia koskevien kansallisten lainsäädäntöjen erilaisuus ja se, että nämä säännökset kuuluvat kaikkein vähiten yhdenmukaistettuihin ja hajanaisimpiin.

7. Kansallisen tuomioistuimen ja unionin tuomioistuimen välistä yhteistyötä ennakkoratkaisumenettelyssä käsittelevä laaja oikeuskäytäntö ja tätä menettelyä sääntelevät moninaiset oikeussäännöt eivät kuitenkaan jätä epäilyksen sijaa siitä, miten tähän kysymykseen on vastattava.

8. Selostaessaan asiassa C-554/14 esittämässään ennakkoratkaisupyynnössä kyseisen asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat Sofiyski gradski sad (Sofian kaupungin alioikeus) on ainoastaan noudattanut SEUT 267 artiklassa ja työjärjestyksen 94 artiklassa annettuja menettelysääntöjä ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä unionin tuomioistuimelle, eikä näiden sääntöjen voida oikein sovellettuina katsoa vaarantavan oikeudenkäynnin oikeudenmukaisuutta ja asianosaisten perusoikeuksia.

9. Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen säännös on siten hylättävä.

10. Näin on ensinnäkin siksi, että sillä kyseenalaistetaan ennakkoratkaisumenettelyä koskevat keskeiset menettelysäännöt sellaisina kuin ne on määritelty SEUT 267 artiklassa ja unionin oikeuskäytännössä ja täsmennetty työjärjestyksen 94 artiklassa.

11. Toiseksi näin on siksi, että kyseisellä säännöksellä viedään bulgarialaisilta rikostuomioistuimilta mahdollisuus pyytää ennakkoratkaisua unionin tuomioistuimelta ja siten loukataan niille EUT-sopimuksessa ja unionin tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä annettuja toimivaltuuksia.

12. Ennakkoratkaisupyynnössään Sofiyski gradski sad (Sofian kaupungin alioikeus) ei sitä paitsi näytä olevan vähääkään epävarma edellä mainittujen unionin oikeussääntöjen tulkinnasta.

13. Vaikuttaakin siltä, että pyynnön tarkoituksena on lähinnä saada bulgarialaiset rikostuomioistuimet ja mahdollisesti myös Konstitutsionen sadin (perustuslakituomioistuin)[3] muuttamaan ennakkoratkaisumenettelystä omaksumaansa näkemystä ja osoittaa epäkohdat lainsäädännössä, joka – jos sitä sovelletaan – voi saada minkä tahansa bulgarialaisen rikostuomioistuimen luopumaan ennakkoratkaisupyyntöjen esittämisestä unionin tuomioistuimelle.

14. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tosin korostaa, että ennakkoratkaisun pyytäminen on bulgarialaisille rikostuomioistuimille uusi tehtävä, kun otetaan huomioon EUT-sopimuksen liitteenä olevan siirtymämääräyksiä koskevan pöytäkirjan N:o 36 10 artiklan 1 kohdassa asetettu rajoitus.

15. Vaikka ennakkoratkaisupyyntö on Bulgarian rikosoikeudessa uusi oikeudellinen toimintaväline, bulgarialaisille siviili- ja hallintotuomioistuimille menettely on kuitenkin hyvinkin tuttu, minkä osoittaa se, että nämä tuomioistuimet esittävät suhteellisen paljon ennakkoratkaisukysymyksiä.[4]

3 — Ks. tältä osin Vatsov, M., ”European integration through preliminary rulings? The case of the Bulgarian Constitutionnal Court”, *The preliminary reference to the Court of justice of the European Union by Constitutional Courts, German Law Journal*, vol. 16, nro 6, 2015.

4 — Ks. bulgarialaisen M. Fartunovan selvitys ennakkoratkaisupyyntöihin liittyvästä lainsäädännöstä ja käytännöstä Bulgariassa teoksessa Coutron, L., ”L’obligation de renvoi préjudiciel à la Cour de justice: une obligation sanctionnée?”, Bruylant, Bryssel, 2014, s. 145.

16. Kaikki ennakkoratkaisupyyntöjen esittämistä unionin tuomioistuimelle koskevat menettelysäännöt on täsmennetty Bulgarian siviiliprosessilain (Grazdhanski protsesualen kodeks)[5] VII osaston 59 luvussa.[6] Sen ennakkoratkaisupyyntöjen sisältöä koskevan 630 §:n 1 momentissa edellytetään unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklan mukaisesti, että ”ennakkoratkaisupyyntöön sisällytetään selostus asian tosiseikoista ja asiaan sovellettavasta kansallisesta oikeudesta, täsmälliset viittaukset niihin säännöksiin tai säädöksiin, joiden tulkintaa tai joiden pätevyyden arviointia pyyntö koskee, selvitys syistä, joiden vuoksi kansallinen tuomioistuin katsoo, että ennakkoratkaisu on tarpeen asianmukaisen käsittelyn kannalta, sekä itse ennakkoratkaisukysymys”.[7]

17. Vaikka kyseiseen 59 lukuun sisältyvät säännökset koskevatkin lähtökohtaisesti ainoastaan siviilioikeudenkäyntejä, niitä voidaan hallintolainkäyttölain (Administrativnoprotsesualen kodeks) 144 §:n nojalla soveltaa myös hallintotuomioistuimissa käytäviin menettelyihin.[8]

18. SEUT 267 artiklassa ja työjärjestyksen 94 artiklassa sekä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetut ennakkoratkaisupyynnön sisältöä koskevat vaatimukset eivät ole kansalliselle lainsäätäjälle ja kansallisille tuomioistuimille suinkaan tuntemattomia, ja ne ovat kuuluneet Bulgarian oikeudellisten toimintavälineiden joukkoon siitä lähtien, kun Bulgarian tasavalta liittyi Euroopan unioniin vuonna 2007.

19. Vaikka ymmärrän, että uuteen ennakkoratkaisumenettelyyn totuttautuminen voi tuottaa vaikeuksia joillekin rikostuomioistuimille, on kuitenkin niin, että SEUT 267 artiklassa annetut ja työjärjestyksen 94 artiklassa täsmennetyt ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt ovat siviili- ja rikosasioissa samat. Vaikka työjärjestyksen III osaston 3 luvussa annetaankin erityismääräyksiä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevista ennakkoratkaisuasioista, nämä määräykset eivät vaikuta millään tavalla työjärjestyksen 94 artiklassa ennakkoratkaisua pyytävälle tuomioistuimelle asetettuihin velvoitteisiin.

20. Kansallisen tuomioistuimen ja unionin tuomioistuimen välistä yhteistyötä ennakkoratkaisumenettelyssä koskevaan lainsäädäntöön ja oikeuskäytäntöön sisältyvät säännöt huomioon ottaen ei siis ole vähäisintäkään epäilystä siitä, miten ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämään kysymykseen on vastattava.

21. Näin ollen ehdotan, että unionin tuomioistuin toteaa, että SEUT 267 artiklaa ja työjärjestyksen 94 artiklaa on perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklan määräysten perusteella tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle oikeussäännölle, jossa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin velvoitetaan luopumaan pääasian käsittelystä siitä syystä, että se on ennakkoratkaisupyyntönsä yhteydessä selostanut kyseisen asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat.

22. Tällä perusteella ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on jätettävä soveltamatta kyseistä oikeussääntöä.

23. Totean vielä, että SEUT 267 artikla ja työjärjestyksen 94 artikla eivät jäsenvaltioiden institutionaalisen ja menettelyllisen itsemääräämisoikeuden huomioon ottaen estä ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta sen jälkeen, kun unionin tuomioistuin on antanut tuomionsa, kuulemasta asianosaisia uudelleen ja määräämästä uusia asian selvittämistoimia sekä tämän perusteella muuttamasta ennakkoratkaisupyynnössä esittämiään toteamuksia.

5 — Jäljempänä GPK. Se on saatavana englanninkielisenä Varhoven kasatsionen sadin (kassaatiotuomioistuin) internetsivustolla osoitteessa http://www.vks.bg/english/vksen_p04_02.htm#PART_SEVEN__Content of Request.

6 — VII osaston otsikko on ”Euroopan unionin oikeuteen liittyvissä asioissa noudatettavat erityiset menettelysäännöt (voimassa 27.7.2007 alkaen)”. Osaston 59 luvussa käsitellään ”ennakkoratkaisupyyntöjä”.

7 — Käännös tässä.

8 — Tässä artiklassa säädetään GPK:n toissijaisesta soveltamisesta kysymyksiin, joista ei ole annettu nimenomaisia säännöksiä.

II **Asiaan liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat**

24. Nyt käsiteltävässä asiassa tanskalainen tuomioistuin tuomitsi Ognyanovin, joka on Bulgarian kansalainen, 15 vuodeksi vankeuteen törkeästä varkaudesta ja murhasta. Ognyanov suoritti vankeusrangaistustaan Tanskassa 10.1.2012–1.10.2013, minkä jälkeen hänet siirrettiin Strasbourgissa 21.3.1983 tehdyn tuomittujen siirtämistä koskevan yleissopimuksen [9] perusteella Bulgarian viranomaisten huostaan, jotta hän voisi suorittaa rangaistuksensa loppuun Bulgariassa. Ognyanovin siirtämisen johdosta Sofiyski gradski sad (Sofian kaupungin alioikeus) esitti unionin tuomioistuimelle kolme ennakkoratkaisukysymystä, jotka koskivat puitepäätöksen 2008/909/YOS [10] 17 artiklan tulkintaa (asia C-554/14).

25. Näiden ennakkoratkaisukysymysten esittämisen jälkeen Sofian kaupungin syyttäjä vaati tuomioistuinta luopumaan asian käsittelystä, koska se oli ennakkoratkaisupyyntönsä 2–4 kohdassa ilmaissut kantansa tosiseikkoja koskeviin ja oikeudellisiin kysymyksiin, ja vieläpä ennen kuin asia oli siirretty päätösharkintaan.

26. Nyt käsiteltävässä asiassa esitetystä ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että NPK:n 29 §:n mukaan, sellaisena kuin Varhoven kasatsionen sad (kassaatiotuomioistuin) sitä tulkitsee, tuomari on esteellinen siinä erityistapauksessa, että hän on esittänyt asiakysymyksestä alustavan kantansa ennen tuomioistuimen lopullista ratkaisua.

27. Jos tuomari on esteellinen, hänen on jäävättävä itsensä, mikä tarkoittaa sitä, että hänen on keskeytettävä asian käsittely ja että asia annetaan saman tuomioistuimen toisille tuomareille ja käsitellään uudelleen uudessa kokoonpanossa.

28. Jos tuomari ei jäävää itseään vaan jatkaa asian käsittelyä ja antaa lopullisen ratkaisun, ratkaisua on pidettävä virheellisenä, koska sitä annettaessa on tehty ”olennainen menettelyvirhe”. Ylempi oikeusaste kumoaa ratkaisun, ja asia siirretään toiselle ratkaisukokoonpanolle uutta käsittelyä varten.

29. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää Bulgarian oikeuskäytännön olevan erityisen tiukka esteellisyyskriteerin tulkinnassa. Se muun muassa toteaa, että tämän kriteerin tutkinta tapahtuu viran puolesta ja että tuomioistuimen vähäpätöisinkin lausunto asian tosiseikoista tai niiden oikeudellisesta luonnehdinnasta johtaa automaattisesti siihen, että jäävääimissyy on olemassa.

30. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin mainitsee esimerkiksi viisi Varhoven kasatsionen sadin (kassaatiotuomioistuin) päätöstä, [11] joilla viimeksi mainittu on kumonnut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antaman ratkaisun esteellisyyden vuoksi.

31. Ennakkoratkaisupyynnöstä myös ilmenee, että kun tuomari on esittänyt alustavan kantansa, siitä ei seuraa ainoastaan se, että hänen on jäävättävä itsensä tai että hänen lopullinen päätöksensä kumotaan, vaan se on myös syy saattaa tuomari kurinpidollisesti vastuuseen, koska on kyse kurinpidollisesta rikkomuksesta. Kansallisten ammattieettisten sääntöjen (Kodeks za etichno povedenie) 2.3 ja 7.4 kohdan mukaan tuomari ei nimittäin saa lausua julkisesti käsiteltävänään olevan asian mahdollisesta lopputuloksesta tai ilmaista alustavaa kantaansa siihen. Samojen sääntöjen 7.3. kohdan mukaan tuomari saa lausua periaatteellisista oikeudellisista ongelmista viittaamatta kuitenkaan konkreettisiin tosiseikkoihin ja niiden oikeudelliseen luonnehdintaan.

9 — Yleissopimus on saatavana Euroopan neuvoston internetsivustolla. Sen on ratifioinut 64 valtiota, ja se tuli voimaan 1.7.1985. Unionin jäsenvaltioista ainoastaan Kroatian tasavalta ja Suomen tasavalta eivät ole allekirjoittaneet yleissopimusta.

10 — Vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta rikosasioissa annettuihin tuomioihin, joissa määrätään vapausrangaistus tai vapauden menetyksen käsittävä toimenpide, niiden täytäntöön panemiseksi Euroopan unionissa 27.11.2008 tehty neuvoston puitepäätös (EUVL L 327, s. 27).

11 — Rikosasiat 352/2008, 438/2009, 466/2009, 527/2009 ja 463/2013.

32. Asiassa C-554/14 esittämissään ennakkoratkaisukysymyksissä kansallinen tuomioistuin on kuitenkin ilmaissut julkisesti ja virallisesti alustavan kantansa nyt käsiteltävän asian konkreettisiin tosiseikkoihin.

III **Ennakkoratkaisukysymykset**

33. Tämän vuoksi Sofiyski gradski sad (Sofian kaupungin alioikeus) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Rikotaanko unionin oikeutta (SEUT 267 artiklan toista kohtaa, luettuna yhdessä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklan, – – perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklan tai muiden sovellettavien määräysten kanssa), kun tuomioistuin, joka on esittänyt ennakkoratkaisupyynnön, jatkaa ennakkoratkaisun tiedoksi antamisen jälkeen asian käsittelyä ja ratkaisee asiakysymyksen jääväämättä itseään; jäävääämisen perusteena olisi se, että tuomioistuin on ilmaissut ennakkoratkaisupyynnössä asiakysymystä koskevan alustavan kantansa (pitämällä tiettyä tosiseikastoa riidattomana ja tiettyä oikeussääntöä tähän tosiseikastoon sovellettavissa olevana)?

Ennakkoratkaisukysymyksen esittäminen perustuu oletukseen, että vahvistettaessa tosiseikkoja ja sovellettavissa olevaa lainsäädäntöä ennakkoratkaisupyynnön esittämiseksi on otettu huomioon kaikki ne menettelysäännökset, joilla pyritään turvaamaan asianosaisen oikeus esittää todisteita ja esittää näkemyksensä.

2) Mikäli ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan, että asian käsittelyn jatkaminen on laillista, rikotaanko unionin oikeutta, kun

   a) ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toistaa lopullisessa ratkaisussaan muutoksitta kaiken sen, minkä se on todennut ennakkoratkaisupyynnössään, ja kieltäytyy näiden tosiseikkoja koskevien ja oikeudellisten päätelmien yhteydessä hankkimasta uutta näyttöä ja kuulemasta asianosaisia; käytännössä tuomioistuin hankkii uutta näyttöä ja kuulee asianosaisia ainoastaan sellaisten kysymysten yhteydessä, joita se ei pitänyt ennakkoratkaisupyynnössä riidattomina, tai

   b) ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin hankkii uutta näyttöä ja kuulee asianosaisia kaikkien merkityksellisten kysymysten yhteydessä, mukaan lukien kysymysten, joista se on ilmaissut kantansa jo ennakkoratkaisupyynnössä, ja ilmaisee lopullisessa ratkaisussaan lopullisen kantansa, joka perustuu kaikkeen hankittuun näyttöön ja on muodostettu asianosaisten kaikkien perustelujen arvioinnin nojalla, riippumatta siitä, onko näyttö hankittu ja perustelut esitetty ennen ennakkoratkaisupyynnön esittämistä vai ennakkoratkaisun saamisen jälkeen?

3) Mikäli ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan, että asian käsittelyn jatkaminen on yhteensopivaa unionin oikeuden kanssa, onko unionin oikeuden kanssa yhteensopivaa se, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päättää olla jatkamatta pääasian käsittelyä ja jäävää itsensä esteellisyyden vuoksi, koska asian käsittelyn jatkaminen rikkoisi kansallista oikeutta, jossa säädetään asianosaisten ja lainkäytön etujen laajemmasta suojasta; kun jäävääminen perustuu nimittäin siihen, että

   a) ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on ilmaissut alustavan kantansa asiaan ennakkoratkaisupyynnön yhteydessä ennen lopullisen ratkaisun tekemistä, mikä on sallittua unionin oikeuden muttei kansallisen oikeuden mukaan

   b) ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin muodostaisi lopullisen kantansa kahdessa toimessa eikä yhdessä toimessa (mikäli lähtökohtana on, ettei ennakkoratkaisupyynnössä esitetä alustavaa vaan lopullinen kanta), mikä on sallittua unionin oikeuden muttei kansallisen oikeuden mukaan?”

34. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet Espanjan ja Alankomaiden hallitukset sekä Euroopan komissio.

35. Pääasian asianosaiset ja Bulgarian hallitus jäivät valitettavasti pois käsittelystä.

IV **Asian tarkastelu**

36. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä ja oikeuskirjallisuudessa on riittämiin muistutettu, että ennakkoratkaisumenettely on unionin tuomioistuinjärjestelmän kulmakivi, ja sen toteuttaminen kuuluu kansallisille tuomioistuimille.

37. Kuten unionin tuomioistuin muistuttaa lausunnossaan 2/13,[12] ennakkoratkaisumenettelyn tavoitteena on ”ottamalla käyttöön tuomioistuinten välinen vuoropuhelu – – unionin tuomioistuimen ja jäsenvaltioiden tuomioistuimien välillä – – varmistaa, että unionin oikeutta tulkitaan yhtenäisesti – –, jolloin voidaan siis varmistaa sen johdonmukaisuus, täysi vaikutus ja itsenäisyys sekä viime kädessä perussopimuksilla luodun oikeuden ominaisluonne”.[13]

38. Tuomittuaan tuomiossa Dhahbi v. Italia[14] kyseisen jäsenvaltion siitä, ettei sen kansallinen tuomioistuin ollut perustellut riittävällä tavalla päätöstään kieltäytyä pyytämästä ennakkoratkaisua unionin tuomioistuimelta, Euroopan ihmisoikeustuomioistuin korosti vakiintuneen oikeuskäytäntönsä mukaisesti tämän menettelyn merkitystä Euroopassa ja vahvisti lopullisesti sen, että ennakkoratkaisupyyntöjen esittäminen on kansallisten tuomioistuinten olennainen toimivaltuus, joten ne eivät voi käyttää sitä mielivaltaisesti, sillä muutoin voitaisiin loukata oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

A *Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys*

39. Ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellään kansallinen tuomioistuin haluaa lähinnä selvittää, onko SEUT 267 artiklaa, luettuna yhdessä työjärjestyksen 94 artiklan ja perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklan kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä sellaiselle kansalliselle oikeussäännölle, jossa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin velvoitetaan luopumaan asian käsittelystä siksi, että se on selostanut ennakkoratkaisupyyntönsä yhteydessä asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat ja siten laiminlyönyt puolueettomuusvelvoitteensa ja loukannut oikeutta syyttömyysolettamaan.

40. Kuten edellä totesin, ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella ei ole pienintäkään epäilystä edellä mainittujen määräysten tulkinnasta. Tähän kysymykseen annettava vastaus on nimittäin täysin ilmeinen, kun otetaan huomioon ennakkoratkaisumenettelyä vuosikymmenien ajan muovanneet unionin lainsäädännön ja oikeuskäytännön säännöt ja toisaalta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö.

12 — EU:C:2014:2454.

13 — Lausunnon 176 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

14 — Nro 17120/09. Kyseisessä asiassa Italian viranomaiset epäsivät kantajalta, joka oli Tunisian kansalainen, oikeuden perhe-etuuteen sillä perusteella, että etuus oli varattu ainoastaan Italian ja unionin kansalaisille. Kantaja nosti saamastaan eriarvoisesta kohtelusta kanteen italialaisessa tuomioistuimessa ja vaati, että unionin tuomioistuimelle esitetään ennakkoratkaisukysymys tulkinnan saamiseksi Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Tunisian tasavallan välisestä assosioinnista tehdystä Euro–Välimeri-sopimuksesta (EYVL 1998, L 97, s. 2), jossa kielletään syrjimästä tunisialaisia työntekijöitä sosiaalietuuksissa. Vaatimus hylättiin, ja Corte suprema di cassazione (kassaatiotuomioistuin, Italia) ratkaisi asian pyytämättä ennakkoratkaisua. Kantaja vetosi tämän vuoksi Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen. Tätä pyydettiin ratkaisemaan, loukkasiko Corte suprema di cassazione kantajan oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin kieltäytyessään pyytämästä asiassa ennakkoratkaisua unionin tuomioistuimelta. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin totesi samoin perustein kuin aiemmin käsittelemissään samankaltaisissa asioissa, että Roomassa 4.11.1950 tehdyn ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) 6 artiklan 1 kappaleen perusteella kansallisilla tuomioistuimilla on velvollisuus perustella asiaan sovellettavan lainsäädännön kannalta päätöksensä, jolla ne kieltäytyvät esittämästä ennakkoratkaisupyyntöä (tuomion 31 kohta).

1. Ennakkoratkaisupyynnön sisältöä koskeva lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö

41. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklalla luodaan unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välille suora ja tiivis yhteistyömenettely, jonka avulla unionin tuomioistuin esittää kansallisille tuomioistuimille ne unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, jotka nämä tarvitsevat ratkaistakseen käsiteltävikseen saatetut asiat.[15] Tavoitteena on varmistaa unionin oikeuden ensisijaisuus ja sen oikeussääntöjen yhdenmukainen tulkinta kaikissa jäsenvaltioissa.

42. Tässä tuomioistuinten välisessä vuoropuhelussa molemmat osapuolet hoitavat oman tehtävänsä toistensa toimivaltaa kunnioittaen. Tällainen tuomioistuinten välinen yhteistyö on kuitenkin aina ”molemminpuolista”.[16] Vaikka unionin tuomioistuimen onkin tehtävä kaikkensa auttaakseen kansallisia tuomioistuimia tulkitsemaan ja soveltamaan unionin oikeutta asiaankuuluvasti antamalla niille mahdollisimman laajat mahdollisuudet saattaa asia sen käsiteltäväksi,[17] ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen on puolestaan pyrittävä auttamaan unionin tuomioistuinta sen tulkintatehtävässä ja toimittamaan sille kaikki tarvittavat tiedot ja todisteet, jotta se voi hoitaa tulkintatehtävänsä SEUT 267 artiklan mukaisesti.

43. Näin ollen unionin tuomioistuin edellyttää, että ennakkoratkaisukysymykseen on ensinnäkin sisällytettävä yhteenveto pääasian oikeudenkäynnin tosiseikoista, siten kuin ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on ne todennut, tai ainakin selostus niistä tosiseikoista, joihin kysymykset perustuvat. Siihen on toiseksi sisällytettävä asiassa mahdollisesti sovellettaviksi tulevien kansallisten säännösten sisältö ja tarvittaessa asiaan liittyvä kansallinen oikeuskäytäntö.[18]

44. Lisäksi ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen on esitettävä selostus niistä syistä, joiden vuoksi se on ryhtynyt tarkastelemaan kysymystä unionin oikeuden tiettyjen säännösten tulkinnasta tai pätevyydestä, sekä ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen toteama yhteys kyseisten säännösten ja pääasian oikeudenkäynnissä sovellettavien kansallisen oikeuden säännösten välillä. Tästä on huomautettava, että unionin tuomioistuin ottaa huomioon oikeusriidan luonteen arvioidessaan, onko näitä vaatimuksia noudatettu. Se katsoo, että ”[ennakkoratkaisupyynnön sisältöä koskevat] vaatimukset pystytään helpommin täyttämään, jos [kyseisen] pyynnön – – asiayhteys on hyvin tunnettu jonkin aiemman ennakkoratkaisun takia”.[19] Unionin tuomioistuimen suhtautuminen on kuitenkin tiukempi silloin, kun pyyntö liittyy kilpailua ja julkisia hankintoja koskevaan oikeusriitaan, koska näille aloille on luonteenomaista tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen monimutkaisuus.[20]

45. Tätä ennakkoratkaisua pyytävälle tuomioistuimelle annettua toimivaltaa voidaan perustella sillä, että se tuntee suoraan pääasian tosiseikat ja vastaa yksin siinä annettavasta ratkaisusta.[21]

46. Tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen selostamisen lisäksi unionin tuomioistuin edellyttää ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen selittävän, minkä vuoksi se katsoo, että asian ratkaisemiseksi on tarpeen tai hyödyllistä saada vastaus esitettyihin kysymyksiin, jos nämä syyt eivät yksiselitteisesti ilmene asiakirja-aineistosta.[22]

15 — Määräys Abdallah (C-144/11, EU:C:2011:565, 9 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio FIRIN (C-107/13, EU:C:2014:151, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

16 — Julkisasiamies Wahlin ratkaisuehdotuksessa Venturini ym. (C-159/12–C-161/12, EU:C:2013:529, 56 kohta ja sitä seuraavat kohdat) käyttämää ilmausta lainatakseni.

17 — Tuomio Elchinov (C-173/09, EU:C:2010:581, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

18 — Määräys Debiasi (C-560/11, EU:C:2012:802, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio Petru (C-268/13, EU:C:2014:2271, 22 kohta). Ks. myös määräys Abdallah (C-144/11, EU:C:2011:565, 10 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

19 — Määräys 3D I (C-107/14, EU:C:2014:2117, 12 kohta).

20 — Ks. kilpailuoikeuden alalta määräys Fontaine (C-603/11, EU:C:2012:731, 15 kohta) ja julkisten hankintojen alalta tuomio Azienda sanitaria locale n. 5 ”Spezzino” ym. (C-113/13, EU:C:2014:2440, 47 ja 48 kohta).

21 — Määräys Debiasi (C-613/10, EU:C:2011:266, 20 kohta) ja tuomio Gauweiler ym. (C-62/14, EU:C:2015:400, 24 kohta).

22 — Tuomio Foglia (244/80, EU:C:1981:302, 17 kohta) ja määräys Talasca (C-19/14, EU:C:2014:2049, 28 kohta).

47. Nämä selvitykset ovat välttämättömiä, jotta unionin tuomioistuin voi vastata sille esitettyihin kysymyksiin hyödyllisellä ja luotettavalla tavalla arvioituaan kaikki asian taustalla olevat tosiseikat ja oikeudelliset seikat. Näin se voi varmistua siitä, että ne tosiseikkoja koskevat oletukset, joihin ennakkoratkaisukysymys perustuu, todella kuuluvat unionin oikeuden soveltamisalaan, että kysymys on merkityksellinen ja että se ei ole myöskään hypoteettinen. [23] Muistutettakoon, että unionin tuomioistuimen tehtävänä ei ole antaa neuvoa-antavia lausuntoja yleisluonteisista tai hypoteettisista kysymyksistä vaan myötävaikuttaa lainkäyttöön jäsenvaltioissa esittämällä unionin oikeudesta hyödyllinen ja oikea tulkinta. Unionin tuomioistuimella on siten ainoastaan toimivalta lausua unionin oikeuden tulkinnasta tai pätevyydestä sellaisten tosiseikkojen perusteella, jotka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on sille esittänyt. [24]

48. Tietojen antamisella ennakkoratkaisupyynnöissä pyritään lisäksi siihen, että jäsenvaltioilla ja muilla osapuolilla on mahdollisuus esittää huomautuksensa Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklan mukaisesti. [25] Asianomaisille osapuolille annetaan nimittäin tiedoksi ainoastaan ennakkoratkaisupyynnöt, mutta ei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen unionin tuomioistuimelle mahdollisesti esittämiä pääasian oikeudenkäynnin asiakirjoja. [26]

49. On huomautettava, ettei unionin tuomioistuin edellytä, että kansallinen tuomioistuin tekee kaikki sille sen tuomioistuintehtävän perusteella kuuluvat tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevat arvioinnit, ennen kuin se esittää ennakkoratkaisupyynnön. [27]

50. Unionin tuomioistuin tosin katsoo, että tietyissä olosuhteissa voi olla eduksi, että asiaan liittyvät tosiseikat selvitetään ja puhtaasti kansallisen oikeuden alaan kuuluvat oikeudelliset kysymykset ratkaistaan ennen ennakkoratkaisupyynnön esittämistä unionin tuomioistuimelle. Se kuitenkin toteaa, että kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää, missä käsittelyn vaiheessa sen on syytä esittää ennakkoratkaisukysymys unionin tuomioistuimelle, [28] sillä tämä riippuu prosessiekonomisista ja menettelylliseen hyödyllisyyteen liittyvistä näkökohdista, joiden arvioiminen kuuluu taasen yksin ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle. Ainoastaan kansallinen tuomioistuin nimittäin tuntee suoraan asian tosiseikat ja asianosaisten lausumat ja voi siten parhaiten arvioida, missä oikeudenkäynnin vaiheessa se tarvitsee unionin tuomioistuimelta apua unionin oikeuden tulkinnassa.

51. Nämä ennakkoratkaisupyynnön sisältöä koskevat vaatimukset mainitaan nimenomaisesti unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklassa, ”josta ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen oletetaan SEUT 267 artiklaan perustuvassa yhteistyössä olevan tietoinen ja jota sen on *tunnollisesti* noudatettava”. [29]

52. Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Ennakkoratkaisupyyntöön on sisällytettävä unionin tuomioistuimelle esitettävien ennakkoratkaisukysymysten lisäksi

a) yhteenveto oikeudenkäynnin kohteesta ja asiaa koskevista tosiseikoista, siten kuin ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on ne todennut, tai ainakin selostus niistä tosiseikoista, joihin kysymykset perustuvat;

23 — Ks. esim. tuomio Konstantinides (C-475/11, EU:C:2013:542, 61 kohta) ja määräys Mlamali (C-257/13, EU:C:2013:763, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio Szabó (C-204/14, EU:C:2014:2220, 22 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

24 — Määräys Talasca (C-19/14, EU:C:2014:2049, 18 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio Gauweiler ym. (C-62/14, EU:C:2015:400, 15 kohta).

25 — Määräys Abdallah (C-144/11, EU:C:2011:565, 11 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 — Määräys 3D I (C-107/14, EU:C:2014:2117, 9 kohta). Ks. myös tuomio Pringle (C-370/12, EU:C:2012:756, 85 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja määräys D’Aniello ym. (C-89/13, EU:C:2014:299, 17 kohta).

27 — Tuomio Winner Wetten (C-409/06, EU:C:2010:503, 39 kohta) ja tuomio VEBIC(C-439/08, EU:C:2010:739, 47 kohta).

28 — Ks. mm. tuomio Irish Creamery Milk Suppliers Association ym. (36/80 ja 71/80, EU:C:1981:62, 6 ja 7 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 — Ks. määräys Talasca (C-19/14, EU:C:2014:2049, 21 kohta). Kursivointi tässä.

b) asiassa mahdollisesti sovellettaviksi tulevien kansallisten säännösten sisältö ja tarvittaessa asiaan liittyvä kansallinen oikeuskäytäntö;

c) selostus niistä syistä, joiden vuoksi ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on ryhtynyt tarkastelemaan kysymystä unionin oikeuden tiettyjen säännösten tulkinnasta tai pätevyydestä, sekä ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen toteama yhteys kyseisten säännösten ja pääasian oikeudenkäynnissä sovellettavien kansallisen oikeuden säännösten välillä.”

53. Tämän artiklan a ja b alakohta koskevat siis unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetun asian taustalla olevien tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen kuvausta ja c alakohta varsinaisia ennakkoratkaisupyynnön perusteluja. [30]

54. Nämä vaatimukset ilmenevät myös ennakkoratkaisupyyntöjen tekemistä koskevista suosituksista, jotka Euroopan unionin tuomioistuin on laatinut kansallisille tuomioistuimille. [31] Suositusten ennakkoratkaisupyynnön muotoa ja sisältöä koskevasta 22 kohdasta ilmenee, että pyynnön on ”oltava riittävän kattava, ja siinä on oltava kaikki sellaiset merkitykselliset tiedot, joiden avulla unionin tuomioistuin sekä ne, joita asia koskee ja joilla on oikeus esittää huomautuksia, voivat ymmärtää pääasian oikeudenkäyntiä koskevat tosiseikat ja oikeudelliset seikat”.

55. Kyseisessä 22 kohdassa viitataan työjärjestyksen 94 artiklaan, joka koskee ennakkoratkaisupyynnön sisältöä.

56. Näidenkin seikkojen perusteella voidaan päätellä, että pääasian tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen selostus on perustavanlaatuinen ja keskeinen osa ennakkoratkaisupyyntöä ja että sen puuttuminen on ilmeinen peruste pyynnön tutkimatta jättämiselle. [32]

57. Lisäksi on muistutettava, että nämä samat menettelyvaatimukset toistetaan Euroopan ihmisoikeussopimukseen liitetyn 16 lisäpöytäkirjan [33] 1 artiklassa, joka koskee mahdollisuutta pyytää neuvoa-antavaa lausuntoa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelta. Siinä nimittäin edellytetään, että kansalliset tuomioistuimet perustelevat pyyntönsä ja esittelevät vireillä olevan asian taustalla olevat merkitykselliset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, tai muuten lausuntopyyntö saatetaan hylätä.

58. Mainittu pöytäkirja ei ole vielä tullut voimaan, mikä ei kuitenkaan estä toteamasta, että siinä neuvoa-antavan lausunnon pyytämistä varten perustettu järjestelmä on saanut vahvoja vaikutteita ennakkoratkaisumenettelyn toiminnasta, mikä merkitsee selvää tunnustusta ennakkoratkaisumenettelylle, jonka luonnetta ja toimivuutta ei siten voida kyseenalaistaa.

59. Edellä esitettyjen seikkojen perusteella on todettava, että selostaessaan asiassa C-554/14 esittämässään ennakkoratkaisupyynnössä kyseisen asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat Sofiyski gradski sad (Sofian kaupungin alioikeus) on ainoastaan noudattanut unionin lainsäätäjän ja unionin tuomioistuimen SEUT 267 artiklan täytäntöönpanon yhteydessä vahvistamia sääntöjä.

60. Vaikka Sofiyski gradski sad (Sofian kaupungin alioikeus) näin toimiessaan olisikin rikkonut NPK:n säännöksiä, on kuitenkin tärkeää huomauttaa, että se on menetellyt täysin johdonmukaisesti niiden kansallisten oikeussääntöjen kannalta, jotka koskevat ennakkoratkaisun pyytämistä Bulgarian siviili- ja hallintotuomioistuimien toimesta.

30 — Tuomio Gullotta ja Farmacia di Gullotta Davide & C. (C-497/12, EU:C:2015:436, 17 kohta).

31 — EUVL 2012, C 338, s. 1; jäljempänä suositukset.

32 — Ks. mm. määräys Debiasi (C-613/10, EU:C:2011:266) ja tuomio Gauweiler ym. (C-62/14, EU:C:2015:400, 25 kohta).

33 — Euroopan neuvoston ministerikomitean 10.7.2013 hyväksymä lisäpöytäkirja. Pöytäkirjassa perustetun järjestelmän kautta Euroopan ihmisoikeussopimuksen jäsenvaltioiden ylimmät tuomioistuimet voivat pyytää Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelta neuvoa-antavaa lausuntoa Euroopan ihmisoikeussopimuksessa määriteltyjen oikeuksien ja vapauksien tulkintaan tai soveltamiseen liittyvissä kysymyksissä.

61. Kuten nimittäin tämän ratkaisuehdotuksen johdannossa mainitsin, GPK:n VII osaston 59 luvussa täsmennetään kaikki ne menettelysäännöt, joita ennakkoratkaisupyyntöjen esittämisessä unionin tuomioistuimelle on sovellettava.

62. GPK:n 628–633 §:llä saatetaan kansallisten tuomioistuinten esittämien ennakkoratkaisupyyntöjen edellytykset ja oikeusvaikutukset sekä erityisesti SEUT 267 artiklan vaatimukset ja asiaa koskeva unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö osaksi Bulgarian lainsäädäntöä.

63. GPK:n 628 ja 629 §:ssä täsmennetään, missä kaikissa tilanteissa kansallisella tuomioistuimella on oikeus tai velvollisuus kääntyä unionin tuomioistuimen puoleen ennakkoratkaisumenettelyn kautta.

64. GPK:n 630 §:ssä vahvistetaan ennakkoratkaisupyynnön sisältöön sovellettavat säännökset.

65. Saman pykälän 1 momentti mukailee hyvin pitkälle työjärjestyksen 94 artiklassa ja suositusten 22 kohdassa vahvistettuja sääntöjä, sillä siinä täsmennetään, että ”ennakkoratkaisupyyntöön sisällytetään selostus asian tosiseikoista ja asiaan sovellettavasta kansallisesta oikeudesta, täsmälliset viittaukset niihin säännöksiin tai säädöksiin, joiden tulkintaa tai joiden pätevyyden arviointia pyyntö koskee, selvitys syistä, joiden vuoksi kansallinen tuomioistuin katsoo, että ennakkoratkaisu on tarpeen asianmukaisen käsittelyn kannalta, sekä itse ennakkoratkaisukysymys”.

66. Muistutan myös, että vaikka GPK:n VII osaston 59 luvussa vahvistetut säännökset koskevatkin lähtökohtaisesti ainoastaan siviilioikeudenkäyntejä, niitä voidaan hallintolainkäyttölain 144 §:n mukaisesti soveltaa myös hallintotuomioistuimissa käytäviin menettelyihin.[34] Oikeuskirjallisuuden perusteella vaikuttaa lisäksi siltä, että näitä säännöksiä sovelletaan yleisesti kaikenlaisiin tuomioistuinmenettelyihin, sillä 59 luku muodostaa oikeusperustan ennakkoratkaisumenettelyn käyttämiselle kaikissa bulgarialaisissa tuomioistuimissa, Konstitutsionen sadia (perustuslakituomioistuin) lukuun ottamatta.[35]

67. SEUT 267 artiklassa ja työjärjestyksen 94 artiklassa sekä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetut ennakkoratkaisupyynnön sisältöä koskevat vaatimukset ovat siis kuuluneet Bulgarian oikeudellisten toimintavälineiden joukkoon aina siitä lähtien, kun Bulgarian tasavalta liittyi unioniin vuonna 2007.

68. Sillä, että asiassa C-554/14 kyseessä oleva oikeudenkäynti on luonteeltaan rikosoikeudellinen, ei voida oikeuttaa sitä, että ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin jättää selostamatta asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat selvästi ja riittävällä tavalla. Tätä periaatetta on päinvastoin noudatettava tavallistakin huolellisemmin, koska pääasian oikeudenkäynti voi johtaa vapauden menetyksen käsittävien toimenpiteiden määräämiseen sellaisten kansallisten säännösten perusteella, joita on yhdenmukaistettu unionissa kaikkein vähiten ja jotka liittyvät nimenomaan tosiseikkoihin, jotka on selostettava selvästi.

69. Edellä esitettyjen seikkojen perusteella niiden siviili- ja hallintomenettelyissä sovellettavien ennakkoratkaisun pyytämistä koskevien säännösten, joilla SEUT 267 artiklaan ja työjärjestyksen 94 artiklaan sisältyvät menettelysäännöt on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja nyt kyseessä olevan rikosoikeudenkäynneissä sovellettavan säännöksen välinen ero ei siten ole perusteltu eikä johdonmukainen.

34 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen alaviite 8.

35 — Ks. edellä alaviitteessä mainittu M. Fartunovan selvitys, s. 147.

70. Vaikka Sofian kaupungin syyttäjä nyt käsiteltävässä asiassa katsookin, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on asian C-554/14 tosiseikoista ja oikeudellisista seikoista esittämällään selostuksella loukannut perusoikeuskirjan 47 artiklassa taattua oikeutta riippumattomaan tuomioistuimeen ja sen 48 artiklassa taattua oikeutta syyttömyysolettamaan, on todettava, ettei tällaisesta ole pelkoa.

71. Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen velvollisuus perustella pyyntönsä ja selostaa kaikki oikeusriidan arvioinnissa tarvittavat tosiseikat ja oikeudelliset seikat ei suinkaan vaaranna menettelyn oikeudenmukaisuutta vaan päinvastoin turvaa sen, tietenkin sillä edellytyksellä, että SEUT 267 artiklaan ja työjärjestyksen 94 artiklaan sisältyvät yksityiskohtaiset säännöt pannaan asianmukaisesti täytäntöön.

72. Asiassa C-554/14 pelkästään sitä, että kansallinen tuomioistuin on ennakkoratkaisupyyntönsä yhteydessä selostanut asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat, ei voida pitää todisteena puolueellisuudesta, joka velvoittaisi sen luopumaan asian käsittelystä, eikä myöskään syyttömyysolettaman periaatteen loukkaamisesta.

2. Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen puolueettomuusvelvoite

73. Sekä unionin tuomioistuin että Euroopan ihmisoikeustuomioistuin ovat oikeuskäytännöissään joutuneet määrittelemään puolueettoman tuomioistuimen käsitteen sellaisena kuin se on vahvistettu perusoikeuskirjan 47 artiklassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaleessa. [36]

74. Unionin tuomioistuin on katsonut tuomioistuimen riippumattomuuden, jonka yksi osatekijä on puolueettomuus, [37] kuuluvan SEUT 267 artiklassa tarkoitetun ”tuomioistuimen” määrittelyperusteisiin. [38] Tuomioistuimen puolueettomuutta on näin ollen pidettävä ennakkoratkaisumenettelyn käyttämisen yhtenä edellytyksenä.

75. Tuomarin oletetaan olevan puolueeton [39] eli vailla henkilökohtaisia ennakkoluuloja tai ennakolta määritettyä kantaa. [40]

76. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin arvioi tuomioistuimen puolueettomuutta subjektiiviselta kannalta eli niin, että arvioinnissa pyritään määrittämään tuomarin henkilökohtainen vakaumus ja otetaan huomioon hänen käytöksensä etenkin, jos tuomari on ilmaissut asiassa henkilökohtaisen ennakkoluulonsa tai ennakolta määritellyn kantansa tai osoittanut vihamielisyyttä. [41]

77. Objektiiviselta kannalta arvioitaessa tuomioistuinta pidetään puolueettomana, jos sillä ei ole muuta intressiä asian ratkaisun lopputulokseen kuin oikeussääntöjen tiukka soveltaminen. [42] Tuomarin omasta käyttäytymisestä riippumatta puolueettomuus edellyttää sitä, että tuomioistuin on ulkopuolisen vaikutusvallan ulottumattomissa ja suhtautuu neutraalisti vastakkain oleviin intresseihin. [43]

36 — Ks. tältä osin 6 artiklaa koskeva ohje, joka on saatavana internetosoitteessa http://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_FRA.pdf.

37 — Tuomio TDC (C-222/13, EU:C:2014:2265, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

38 — Tuomio TDC (C-222/13, EU:C:2014:2265, 27 kohta).

39 — Asia Le Compte, Van Leuven ja De Meyere v. Belgia, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 23.6.1981, A-sarja, nro 43, 58 kohta.

40 — Asia Wettstein v. Sveitsi, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio nro 33958/96, 2000-XII, 43 kohta ja asia Micallef v. Malta, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio nro 17056/06, 2009, 93 kohta.

41 — Asia Buscemi v. Italia, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio nro 29569/95, 1999-VI, 67 ja 68 kohta.

42 — Tuomio TDC (C-222/13, EU:C:2014:2265, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

43 — Tuomio TDC (C-222/13, EU:C:2014:2265, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

78. Jotta voitaisiin sulkea pois kaikki oikeussubjektien perustellut epäilykset ja säilyttää luottamus, jota puolueettomuuden on tarkoitus herättää (sanonnan ”justice must not only be done, it must also be seen to be done”[44] mukaisesti), puolueettomuuden vaatimus edellyttää sellaisten sääntöjen hyväksymistä, jotka koskevat muun muassa elimen kokoonpanoa ja sen jäsenten nimitystä ja toimikauden kestoa sekä perusteita, jotka koskevat elimen jäsenten pidättymistä päätöksenteosta, jääviyttä ja erottamista.[45]

79. Nyt käsiteltävässä asiassa perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitetun oikeuden mahdollinen loukkaaminen ei johdu kyseessä oleviin oikeussääntöihin sisältyvistä menettelysäännöistä vaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen omasta menettelystä.

80. Sofian kaupungin syyttäjä nimittäin katsoo, että ennakkoratkaisupyynnössä esitetyt seikat riittävät herättämään epäilyksiä siitä, toimiiko mainittu tuomioistuin puolueettomasti joutuessaan myöhemmin ratkaisemaan asian.

81. Selostaessaan asiassa C-554/14 esittämässään ennakkoratkaisupyynnössä siihen liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ilmaisi ”alustavan kantansa” asiaan ennen kuin se oli siirretty päätösharkintaan. NPK:n 29 §:n sanamuodon mukaan kyseessä on erityistapaus, jossa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on luovuttava asian käsittelystä. Kuten käsiteltävässä asiassa esitetystä ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, tuomioistuimen vähäpätöisinkin lausunto asian tosiseikoista tai niiden oikeudellisesta luonnehdinnasta kuuluu tämän pykälän soveltamisalaan ja johtaa asian käsittelystä luopumiseen.

82. Nyt tarkasteltavassa asiassa tällainen pelko on kuitenkin aiheeton.

83. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että se, että tuomioistuin on tehnyt päätöksiä ennen varsinaista oikeudenkäyntiä, ei yksinään oikeuta epäilemään sen puolueettomuutta. Ratkaisevaa on toteutettujen toimenpiteiden laajuus.[46] Vaikka unionin tuomioistuimelle esitetty ennakkoratkaisupyyntö luokitellaan tuomioistuimen päätökseksi, tällaisen pyynnön yhteydessä selostettuja tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja on kuitenkin pidettävä pelkkinä ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen esittäminä toteamuksina, eikä se tällöin tee mitään käsiteltävässä asiassa esitetyn ennakkoratkaisupyynnön 8 kohdassa mainitun oikeuskäytännön vastaisia oikeudellisia luonnehdintoja.

84. On nimittäin todettava, että asiassa C-554/14 esitetyn ennakkoratkaisupyynnön 2 kohdassa esitetään ”asian tosiseikat”, sen 3 kohdassa ”aineellisen oikeuden säännöt, joita sovelletaan muihin kuin ennakkoratkaisupyynnön kohteena oleviin kysymyksiin mutta joilla voidaan perustella pyynnön esittämisen tarpeellisuutta” ja sen 4 kohdassa ”pääasiassa kyseessä olevan oikeudellisen ongelman ratkaisemisessa sovellettavat aineellisen oikeuden säännöt”.

85. Näiden kohtien huolellisen tarkastelun perusteella voidaan päätyä siihen, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei missään kohden ilmaise ennakkoluuloa tai ennalta määriteltyä kantaa.

86. Sen esittämän selostuksen yksityiskohtaisuus päinvastoin osoittaa sen perehtyneen hyvin asiakirja-aineistoon, mikä ei mielestäni oikeuta millään tavalla epäilemään tämän tuomioistuimen puolueettomuutta. Vaikka se sitä paitsi olisikin esittänyt alustavan arvionsa saatavilla olevista seikoista, Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on toistuvasti todennut, ettei tällaisella arvioinnilla voida katsoa ennakoitavan lopullista arviointia.[47]

44 — Ei riitä, että oikeus toteutuu, vaan pitää pystyä näkemään myös sen toteutuminen.

45 — Tuomio TDC(C-222/13, EU:C:2014:2265, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Ks. myös em. asia Micallef v. Malta, tuomion 98 ja 99 kohta.

46 — Asia Morel v. Ranska, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio nro 34130/96, 2000-VI, 45 kohta.

47 — Ibidem.

87. Edellä esitetyn perusteella mikään seikka ei tue sitä, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin olisi laiminlyönyt perusoikeuskirjan 47 artiklassa edellytetyn puolueettomuusvelvoitteensa selostaessaan asiassa C-554/14 esittämänsä ennakkoratkaisupyynnön yhteydessä kyseisen asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat.

3. Syyttömyysolettamaa koskevan oikeuden kunnioittaminen

88. Myöskään perusoikeuskirjan 48 artiklassa taatun oikeuden mahdollinen loukkaaminen ei johdu kyseessä oleviin oikeussääntöihin sisältyvistä menettelysäännöistä vaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen omasta menettelystä.

89. On siis selvitettävä, antaako ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin asiaan C-554/14 liittyvien tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen selostuksessa esittämissään perusteluissa ymmärtää pitävänsä asianosaista syyllisenä rikokseen, vaikka tämän syyllisyyttä ei ole vielä näytetty toteen.[48] Esittämällä tällaisen ennenaikaisen kannanoton ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tulisi kiistatta loukanneeksi syyttömyysolettamaa.[49]

90. Nyt käsiteltävässä asiassa tämä kysymys ei tule edes esiin.

91. Syytetyn oikeuteen tulla pidetyksi syyttömänä ei nimittäin voida vedota, jos hänet on todettu syylliseksi kyseiseen rikokseen,[50] kuten on asian laita Ognyanovin kohdalla.[51]

92. Joka tapauksessa on pidettävä mielessä, että kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisupyynnön ainoana tarkoituksena on saada unionin oikeussäännöistä oikea tulkinta, koska se, onko asianomainen henkilö tämän tulkinnan perusteella todettava viattomaksi vai syylliseksi kyseisiin tekoihin, voi riippua ainoastaan tämän tuomioistuimen yksilöllisestä ja omakohtaisesta arvioinnista.

93. Näiden näkökohtien perusteella katson, että pelkästään sitä, että kansallinen tuomioistuin on asiassa C-554/14 esittämässään ennakkoratkaisupyynnössä selostanut tämän asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat, ei voida pitää todisteena puolueellisuudesta, joka velvoittaisi sen luopumaan asian käsittelystä, eikä myöskään syyttömyysolettaman periaatteen loukkaamisesta.

94. Jos siis SEUT 267 artiklaan ja työjärjestyksen 94 artiklaan sisältyviä ennakkoratkaisun pyytämistä koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä sovelletaan oikein, ne eivät voi vaarantaa ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistettua puolueettomuutta eivätkä loukata sen 48 artiklassa vahvistettua oikeutta syyttömyysolettamaan.

95. Tarkastelun tässä vaiheessa on todettava, että riidanalainen kansallinen säännös, sellaisena kuin Varhoven kasatsionen sad (kassaatiotuomioistuin) on sitä tulkinnut, voi paitsi estää bulgarialaista rikostuomioistuimen tuomaria esittämästä ennakkoratkaisupyyntöjä myös saada hänet kokonaan luopumaan niiden esittämisestä ja siten loukata hänelle SEUT 267 artiklassa ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä annettuja omia toimivaltuuksia.

48 — Ks. mm. asia Nerattini v. Kreikka, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio nro 43529/07, 23 kohta.

49 — Ks. mm. asia Garycki v. Puola, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio nro 14348/02, 66 kohta ja asia Nestak v. Slovakia, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio nro 65559/01, 88 kohta.

50 — Asia Phillips v. Yhdistynyt kuningaskunta, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio nro 41087/98, 35 kohta.

51 — Muistutettakoon, että Ognyanov tuomittiin jo vapausrangaistukseen sen jälkeen, kun hänet oli todettu syylliseksi Tanskan oikeusviranomaisten antamassa tuomiossa todettuihin rikoksiin.

96. Tämän säännöksen nojalla kyseisen tuomarin olisi paitsi jäävättävä itsensä, hän myös joutuisi kurinpidolliseen vastuuseen siksi, että hän on ennakkoratkaisupyyntönsä yhteydessä ja SEUT 267 artiklaan ja työjärjestyksen 94 artiklaan sisältyvien menettelysääntöjen mukaisesti selostanut kyseisen asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat.

97. Tämä tilanne johtaa siihen absurdiin ja ristiriitaiseen lopputulokseen, että tuomarin, joka on esittänyt ennakkoratkaisupyynnön unionin oikeuden vaatimusten mukaisesti, katsotaan kansallisen lainsäädännön perusteella loukanneen asianosaisten perusluonteisia oikeustakeita.

98. Tällainen säännös on selvästi ristiriidassa itse unionin oikeuden luonteesta johtuvien vaatimusten kanssa, koska se heikentää unionin oikeuden tehokasta vaikutusta saamalla bulgarialaiset rikostuomioistuinten tuomarit luopumaan ennakkoratkaisun pyytämisestä unionin tuomioistuimelta.

99. Unionin tuomioistuin kuitenkin muistuttaa Administrativen sad Sofia-gradin (Sofian kaupungin hallintotuomioistuin) esittämästä ennakkoratkaisupyynnöstä antamassaan tuomiossa Elchinov,[52] että SEUT 267 artiklassa annetaan kansallisille tuomioistuimille mitä laajimmat mahdollisuudet saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos ne katsovat, että niiden käsiteltävänä olevassa asiassa on kysymys sellaisten unionin oikeuden säännösten tai määräysten tulkinnasta tai pätevyyden arvioinnista, joita tarvitaan niiden käsiteltäväksi saatetun riita-asian ratkaisemisessa.[53]

100. Unionin tuomioistuin katsoo samassa tuomiossa, että mikään kansallinen menettelysääntö ei saa estää kansallisia tuomioistuimia saattamasta kysymyksiä unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, ja muistuttaa, että ainoastaan niillä tuomioistuimilla, jotka käsittelevät asian ensimmäisenä asteena, on oikeus esittää ennakkoratkaisupyyntöjä ja niiden on voitava vapaasti käyttää tätä mahdollisuutta missä tahansa oikeudenkäyntimenettelyn vaiheessa.[54]

101. Toiseksi on muistutettava Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen katsoneen em. tuomiossa Dhahbi v. Italia, että silloin, kun käytössä on ennakkoratkaisumenettely, kansallisen tuomioistuimen kieltäytyminen pyytämästä ennakkoratkaisua voi tietyissä olosuhteissa vaikuttaa menettelyn oikeudenmukaisuuteen ja loukata oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin sellaisena kuin se taataan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaleessa. Mainitussa asiassa Euroopan ihmisoikeustuomioistuin päätteli juuri näin ja totesi, että kansallinen tuomioistuin oli mielivaltaisesti ja ilman mitään perusteluita kieltäytynyt esittämästä ennakkoratkaisupyyntöä unionin tuomioistuimelle.

102. Se, että kansallisen tuomioistuimen tuomarin olisi kieltäydyttävä esittämästä ennakkoratkaisupyyntöä, koska tämä johtaisi paitsi hänen jääviyteensä myös hänen saattamiseen kurinpidolliseen vastuuseen sillä perusteella, että hän on pyyntönsä yhteydessä selostanut asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat, rikkoisi varmasti Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklaa.

103. Edellä esitetyn perusteella ei siten ole epäilystäkään, että unionin oikeus ja erityisesti SEUT 267 artikla ja työjärjestyksen 94 artikla ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, joka, jos sen soveltamista jatkettaisiin, vaarantaisi vakavasti ennakkoratkaisumenettelyn toiminnan ja sen myötä unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön sekä kyseenalaistaisi unionin oikeuden ensisijaisuuden.

104. Ehdotankin, että unionin tuomioistuin toteaa, että SEUT 267 artiklaa ja työjärjestyksen 94 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jossa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin velvoitetaan luopumaan asian käsittelystä siksi, että se on ennakkoratkaisupyyntönsä yhteydessä selostanut kyseisen asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat.

52 — C-173/09, EU:C:2010:581.

53 — Tuomion 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

54 — Tuomio Elchinov (C-173/09, EU:C:2010:581, 25 ja 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

B *Toinen ennakkoratkaisukysymys*

105. Toisessa ennakkoratkaisukysymyksessään kansallinen tuomioistuin lähinnä tiedustelee, estävätkö SEUT 267 artikla ja työjärjestyksen 94 artikla ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta sen jälkeen, kun unionin tuomioistuin on antanut tuomionsa, kuulemasta asianosaisia uudelleen ja määräämästä uusia asian selvittämistoimia sekä tämän perusteella muuttamasta ennakkoratkaisupyynnössä esittämiään toteamuksia.

106. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yksin kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää, missä menettelyn vaiheessa sen on syytä esittää ennakkoratkaisukysymys unionin tuomioistuimelle. [55]

107. Vaikka unionin tuomioistuin katsoo, että voi tietyissä olosuhteissa olla eduksi, että puhtaasti kansallisen oikeuden alaan kuuluvat kysymykset ratkaistaan ennen ennakkoratkaisupyynnön esittämistä unionin tuomioistuimelle, [56] se kuitenkin myöntää, että kansalliset tuomioistuimet voivat vapaasti käyttää tätä mahdollisuutta missä tahansa asianmukaiseksi katsomassaan oikeudenkäyntimenettelyn vaiheessa. [57] Päätös siitä, milloin ennakkoratkaisupyyntö on esitettävä, perustuu nimittäin prosessiekonomisiin ja menettelylliseen hyödyllisyyteen liittyviin seikkoihin, joiden arvioiminen kuuluu yksin ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle, koska se on ainoa, joka tuntee suoraan asian tosiseikat ja asianosaisten lausumat.

108. Kun tarkastellaan muita sääntöjä kuin tätä oikeuskäytäntöä, missään unionin oikeuden säännöksessä ei kielletä kansallista tuomioistuinta sen jälkeen, kun se on esittänyt ennakkoratkaisupyynnön, muuttamasta tutkittavanaan olevaan asiaan liittyvistä merkityksellisistä tosiseikoista ja oikeudellisista seikoista esittämiään arvioita.

109. Tämä toimivalta sisältyy itse asiassa jäsenvaltioiden institutionaaliseen ja menettelylliseen itsemääräämisoikeuteen, eikä unionin tuomioistuin ole siten toimivaltainen lausumaan kansallisten menettelysääntöjen käytännön soveltamisesta.

110. Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ainoastaan kansallisen tuomioistuimen asiana on arvioida kansallisten säännösten ulottuvuutta ja tapaa, jolla niitä on sovellettava. Kun siis unionin tuomioistuin on antanut tuomionsa, kansallisen tuomioistuimen on jatkettava pääasian tutkimista kansallisten sääntöjen mukaisesti ja asianosaisten perusoikeuksia kunnioittaen.

111. Tässä oikeudenkäyntimenettelyn vaiheessa kansallisen tuomioistuimen ainoana velvollisuutena on antaa unionin tuomioistuimen unionin oikeudesta esittämälle tulkinnalle täysi vaikutus. Unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle antamaa vastausta on nimittäin pidettävä unionin oikeuden määräävänä ja sitovana tulkintana, eikä unionin tuomioistuimen kuulu SEUT 267 artiklan yhteydessä antaa neuvoa-antavia lausuntoja. [58]

112. Edellä esitettyjen seikkojen perusteella ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle on vastattava siten, että SEUT 267 artiklan ja työjärjestyksen 94 artikla eivät estä – kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden institutionaalinen ja menettelyllinen itsemääräämisoikeus – kansallista tuomioistuinta sen jälkeen, kun unionin tuomioistuin on antanut tuomionsa, kuulemasta asianosaisia uudelleen ja määräämästä uusia asian selvittämistoimia ja tämän perusteella muuttamasta ennakkoratkaisupyynnössä esittämiään toteamuksia, kunhan se antaa unionin tuomioistuimen unionin oikeudesta esittämälle tulkinnalle täyden vaikutuksen.

55 — Ks. mm. tuomio Irish Creamery Milk Suppliers Association ym. (36/80 ja 71/80, EU:C:1981:62, 7 kohta) ja tuomio Sibilio (C-157/11, EU:C:2012:148, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

56 — Tuomio Melki ja Abdeli (C-188/10 ja C-189/10, EU:C:2010:363, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

57 — Tuomio Elchinov (C-173/09, EU:C:2010:581, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

58 — Ks. mm. tuomio Kleinwort Benson (C-346/93, EU:C:1995:85, 24 kohta).

C Kolmas ennakkoratkaisukysymys

113. Siinä tapauksessa, että unionin tuomioistuin katsoisi, että SEUT 267 artikla ja työjärjestyksen 94 artikla ovat esteenä nyt kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa kolmannella ennakkoratkaisukysymyksellään lähinnä selvittää, onko unionin oikeus esteenä sille, että se päättää luopua asian käsittelystä kyseisen kansallisen säännöksen perusteella, koska tämä säännös takaa asianosaisille paremman perusoikeuksien suojan.

114. Estääkö unionin oikeus toisin sanoen ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta soveltamasta sellaista kansallista säännöstä, joka on todettu unionin oikeuden vastaiseksi?

115. Tähän kysymykseen annettavasta vastauksesta ei ole pienintäkään epäilystä. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on jätettävä soveltamatta tällaista säännöstä.

116. SEUT 280 artiklan mukaan ”unionin tuomioistuimen tuomiot pannaan täytäntöön”. Tämä periaate vahvistetaan nimenomaisesti GPK:n 633 §:ssä.

117. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisumenettelyssä antama tuomio sitoo kansallista tuomioistuinta kyseessä olevien unionin oikeussääntöjen tulkinnan osalta sen ratkaistessa käsiteltävänään olevaa asiaa.[59] Kuten tämän ratkaisuehdotuksen 111 kohdassa totesin, unionin tuomioistuin ei anna neuvoa-antavia lausuntoja SEUT 267 artiklan yhteydessä.

118. Jos unionin tuomioistuin katsoisi, että SEUT 267 artikla, joka on suoraan sovellettava oikeussääntö, on esteenä nyt kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, kansallisella tuomioistuimella olisi velvollisuus jättää soveltamatta tätä säännöstä unionin oikeuden ensisijaisuuden, tehokkuuden ja yhtenäisyyden turvaamiseksi.[60]

V **Ratkaisuehdotus**

119. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Sofiyski gradski sadin (Sofian kaupungin alioikeus) esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

1) SEUT 267 artiklaa ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jossa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin velvoitetaan luopumaan asian käsittelystä siksi, että se on unionin tuomioistuimelle esittämänsä ennakkoratkaisupyynnön yhteydessä selostanut kyseisen asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat ja tehnyt tämän kyseisiin määräyksiin sisältyvien menettelysääntöjen mukaisesti.

Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on SEUT 280 artiklassa vahvistetun periaatteen huomioon ottaen jätettävä soveltamatta kyseessä olevaa kansallista säännöstä.

2) SEUT 267 artiklaa ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklaa on tulkittava siten, että ne eivät estä – kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden institutionaalinen ja menettelyllinen itsemääräämisoikeus – kansallista tuomioistuinta sen jälkeen, kun unionin tuomioistuin on antanut ratkaisunsa, kuulemasta asianosaisia uudelleen ja määräämästä uusia asian selvittämistoimia ja tämän perusteella muuttamasta ennakkoratkaisupyynnössä esittämiään toteamuksia, kunhan se antaa unionin tuomioistuimen unionin oikeudesta esittämälle tulkinnalle täyden vaikutuksen.

59 — Tuomio Elchinov (C-173/09, EU:C:2010:581, 29 ja 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

60 — Ks. tuomio Melki ja Abdeli (C-188/10 ja C-189/10, EU:C:2010:363, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio Elchinov (C-173/09, EU:C:2010:581, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).